

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT MÔN HỌC

1. Thông tin chung về môn học:

- Tên môn học:

tên tiếng Việt: Âm vị học tiếng Việt

tên tiếng Anh/tiếng khác (nếu có): Vietnamese Phonology

- Mã môn học:

- Môn học thuộc khối kiến thức:

Đại cương ☐		Chuyên nghiệp X			
Bắt buộc ☐	Tự chọn ☐	Cơ sở ngành ☐		Chuyên ngành X	
		Bắt buộc ☐	Tự chọn ☐	Bắt buộc X	Tự chọn ☐

2. Số tín chỉ: 2

3. Trình độ (dành cho sinh viên năm thứ 1,2...): Sinh viên năm thứ 3,4 ngành Ngôn ngữ học.

4. Phân bố thời gian: 30 tiết

- Lý thuyết: 25 tiết

- Thảo luận/Thuyết trình nhóm: 5 tiết

- Tự học: 60 tiết

5. Điều kiện tiên quyết:

- Môn học tiên quyết: Sinh viên phải tích lũy các môn Dẫn luận Ngôn ngữ học, Ngữ âm học.

- Các yêu cầu khác về kiến thức, kỹ năng: Kỹ năng ghi âm bằng ký hiệu phiên âm quốc tế IPA.

6. Mô tả vắn tắt nội dung môn học:

Môn học giới thiệu những kiến thức chuyên sâu về Âm vị học như: Âm vị học và vấn đề tuyến tính, các khái niệm cơ bản của Âm vị học, các thủ pháp Âm vị học, Âm vị học tiếng Việt,...

7. Mục tiêu và kết quả dự kiến của môn học:

- Mục tiêu: Cung cấp cho sinh viên những kiến thức lý thuyết về Âm vị học, hiểu được bản chất của ngành khoa học này cũng như những ứng dụng của nó trong việc xây dựng hệ thống âm vị, hệ thống chữ viết; học tập, giảng dạy tiếng mẹ đẻ, ngoại ngữ,...

+ *Về kiến thức*: Giúp sinh viên nắm được các khái niệm cơ bản, đối tượng nghiên cứu, phân biệt ngữ âm học và âm vị học; âm vị học đoạn tính và âm vị học phi đoạn tính; các nguyên lý của âm vị học; biểu diễn âm vị học; giải quyết các tình trạng đa giải pháp trong âm vị học tiếng Việt.

+ *Kỹ năng*: Giúp sinh viên có những kỹ năng: xây dựng/xác lập hệ thống âm vị cho một ngôn ngữ; giải quyết các tình trạng đa giải pháp.

+ *Thái độ*: Hình thành thái độ khách quan khoa học đối với một ngành khoa học thiên về lý luận; tránh thái độ chủ quan trong nghiên cứu, xác lập hệ thống âm vị của một ngôn ngữ.

- **Kết quả dự kiến/chuẩn đầu ra của môn học**: Sau khi hoàn tất môn học, sinh viên có thể:

+ Hiểu được các khái niệm cơ bản của âm vị học như âm vị, biến thể của âm vị, các nguyên lý của âm vị học...

+ Nắm được nguyên tắc trong việc lựa chọn một giải pháp khả thi khi đối diện với tình trạng đa giải pháp âm vị học.

+ Nắm được đặc trưng cơ bản của âm vị học tiếng Việt.

+ Nắm được một số kỹ năng để xây dựng/xác lập hệ thống âm vị cho một ngôn ngữ.

8. Quan hệ chuẩn đầu ra, giảng dạy và đánh giá:

STT	Kết quả dự kiến/Chuẩn đầu ra của môn học	Các hoạt động dạy và học	Kiểm tra, đánh giá sinh viên
1	- Nắm được các khái niệm cơ bản của âm vị học	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>
2	- Xây dựng/xác lập hệ thống âm vị của một ngôn ngữ	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kỹ năng phiên âm, xây dựng hệ thống âm vị</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>
3	- Nắm được hệ thống âm vị tiếng Việt	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kỹ năng phiên âm, xây dựng hệ thống âm vị tiếng Việt</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>

*Ghi chú:

- Bảng dưới đây áp dụng đối với các chương trình đào tạo tham gia đánh giá theo Bộ tiêu chuẩn AUN-QA hoặc khuyến khích đối với các môn học chuyên ngành

- PLO viết tắt của thuật ngữ tiếng Anh “Program Learning Outcomes” (Kết quả học tập của chương trình đào tạo)

STT	Kết quả dự kiến/Chuẩn đầu ra của môn học	Các hoạt động dạy và học	Kiểm tra, đánh giá sinh viên	Kết quả học tập của chương trình đào tạo (dự kiến)		
				Kiến thức	Kỹ năng	Thái độ
1	- Nắm được các khái niệm cơ bản của âm vị học	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>			
2	- Xây dựng/xác lập hệ thống âm vị của một ngôn ngữ	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kỹ năng phiên âm, xây dựng hệ thống âm vị</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i> <i>Kiểm tra cuối kỳ</i>			
3	- Nắm được hệ thống âm vị tiếng Việt	<i>GV thuyết trình</i> <i>Thảo luận nhóm</i> <i>SV thuyết trình</i> <i>SV đọc các TLTK mà GV hướng dẫn</i>	<i>Kỹ năng trình bày</i> <i>Kỹ năng phiên âm, xây dựng hệ thống âm vị tiếng Việt</i> <i>Kiểm tra giữa kỳ</i>			

9. Tài liệu phục vụ môn học:

- Sách, giáo trình chính:

+ Lê Khắc Cường. Bài giảng điện tử “Âm vị học”

+ Cao Xuân Hạo (2006), *Âm vị học và tuyến tính – Suy nghĩ về các định đề của âm vị học đương đại*, Nxb. Khoa học kỹ thuật

+ Đoàn Thiệt Thuật (1980), *Ngữ âm tiếng Việt*, Nxb. ĐH&THCN

- Tài liệu tham khảo:

+ Cao Xuân Hạo (1998), *Mấy vấn đề ngữ âm, ngữ pháp, ngữ nghĩa*, Nxb. Giáo dục,

+ Cao Xuân Hạo, *Tiếng Việt, mấy vấn đề ngữ âm, ngữ pháp, ngữ nghĩa*, nhà xuất bản Giáo dục, Hà Nội 1998

+ Nguyễn Bạt Tụy (1959), *Ngôn ngữ học Việt Nam*, Nxb. Ngôn ngữ, Sài Gòn.

+ Trần Ngọc Ninh (1973), *Cơ cấu Việt ngữ (tập 1)*, Lửa Thiêng, Sài Gòn

10. Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên:

Thời điểm đánh giá	Tiêu chí đánh giá/ Hình thức đánh giá	Phần trăm	Loại điểm	% kết quả sau cùng
Giữa kỳ	VD: - Chuyên cần và phát biểu - Thuyết trình/ Kiểm tra giữa kỳ	30 % 70 % 100%	Điểm giữa kỳ	30%
Cuối kỳ	VD: - Thi cuối kỳ/Tiểu luận	100%	Điểm cuối kỳ	70%
				100% (10/10)

Thang điểm 10, điểm đạt tối thiểu: 5/10

11. Yêu cầu/Quy định đối với sinh viên

11.1. Nhiệm vụ của sinh viên

- Sinh viên phải đi học đúng giờ quy định
- Tham dự tối thiểu 80% thời gian lên lớp
- Đọc tài liệu và chuẩn bị cho mỗi buổi học trước khi vào lớp
- Biết phiên âm ngữ âm học/âm vị học

11.2. Quy định về thi cử, học vụ

- Không có kiểm tra bù giữa kỳ và cuối kỳ
- Nộp tiểu luận trễ trong vòng 1 tuần sẽ bị trừ 50% số điểm
- Trường hợp đạo văn, không trích dẫn nguồn trong các bài kiểm tra sẽ bị trừ 50% số điểm

11.3. Quy định về lịch tiếp SV ngoài giờ và liên hệ trợ giảng (nếu có)

- Ngoài giờ, sinh viên có thể liên hệ Khoa Việt Nam học, A019, hoặc qua email của GV: cuonglekhac@hcmussh.edu.vn.

12. Nội dung chi tiết môn học:

Chương I: Ngữ âm học và Âm vị học

- 1.1 Ngữ âm học
- 1.2 Âm vị học

Chương 2: Các khái niệm cơ bản của Âm vị học

- 2.1 Âm tố
- 2.2 Âm tố và vấn đề đoạn tính

2.3 Âm vị

2.3.1 Nét khu biệt

2.3.1 Âm vị

2.3.1.1 Âm vị nguyên âm

2.3.1.2 Âm vị phụ âm

Chương 3: Thủ pháp phân tích và các giải pháp âm vị học

3.1 Phân xuất và xác định âm vị

3.2 Các giải pháp âm vị học

Chương 4: Âm vị học tiếng Việt

4.1 Hệ thống âm vị tiếng Việt:

4.1.1 Nguyên âm

4.1.2 Phụ âm

4.2. Một số giải pháp trong nghiên cứu âm vị học tiếng Việt.

4.2.1 Về các vần khả nghi

4.2.2 Vấn đề âm cuối và thanh điệu tiếng Việt.

13. Kế hoạch giảng dạy và học tập cụ thể:

Buổi/ Tuần	Số tiết trên lớp	Nội dung bài học	Nhiệm vụ của SV	Tài liệu cần đọc (mô tả chi tiết)
1	5 tiết	Chương 1: Ngữ âm học và Âm vị học Chương 2: Các khái niệm cơ bản của Âm vị học	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Ôn lại các ký hiệu phiên âm quốc tế IPA	Đọc: - Lê Khắc Cường. Bài giảng điện tử “ <i>Âm vị học</i> ” - Cao Xuân Hạo (2006), <i>Âm vị học và tuyến tính – Suy nghĩ về các định đề của âm vị học đương đại</i> , Nxb. Khoa học kỹ thuật - Đoàn Thiện Thuật, <i>Ngữ âm tiếng Việt</i> , nhà xuất bản Đại học và Trung học chuyên nghiệp, Hà Nội, 1977
2	5 tiết	Chương 3: Thủ pháp phân tích và các giải pháp âm vị học	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Làm các bài tập tại lớp	Đọc: - Lê Khắc Cường. Bài giảng điện tử “ <i>Âm vị học</i> ” - Cao Xuân Hạo (2006), <i>Âm vị học và tuyến tính – Suy nghĩ về các định đề của âm vị học đương đại</i> , Nxb. Khoa học kỹ thuật - Cao Xuân Hạo, <i>Tiếng Việt, mấy vấn đề ngữ âm, ngữ pháp, ngữ nghĩa</i> , Nhà xuất bản Giáo dục, Hà Nội 1998, trang 116-136. - Đoàn Thiện Thuật, <i>Ngữ âm tiếng Việt</i> , nhà xuất bản Đại học và Trung học chuyên nghiệp, Hà

				Nội, 1977
3	5 tiết	Chương 4: Âm vị học tiếng Việt 4.1 Hệ thống âm vị tiếng Việt:	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Làm các bài tập tại lớp	Đọc: - Lê Khắc Cường. Bài giảng điện tử “ <i>Âm vị học</i> ” - Đoàn Thiện Thuật, Ngữ âm tiếng Việt, nhà xuất bản Đại học và Trung học chuyên nghiệp, Hà Nội, 1977
4	5 tiết	Chương 4: Âm vị học tiếng Việt (tt) 4.2. Một số giải pháp trong nghiên cứu âm vị học tiếng Việt. 4.2.1 Về các vần khả nghi	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Làm các bài tập tại lớp	Đọc: - Lê Khắc Cường. Bài giảng điện tử “ <i>Âm vị học</i> ” - Đoàn Thiện Thuật, Ngữ âm tiếng Việt, nhà xuất bản Đại học và Trung học chuyên nghiệp, Hà Nội, 1977, phần cuối về các vần khả nghi trong tiếng Việt. - Cao Xuân Hạo (2006), <i>Âm vị học và tuyến tính – Suy nghĩ về các định đề của âm vị học đương đại</i> , Nxb. Khoa học kỹ thuật từ trang 103-127 - Nguyễn Bạt Tụy (1959), <i>Ngôn ngữ học Việt Nam</i> , Nxb. Ngôn ngữ, Sài Gòn.
5	5 tiết	Chương 4: Âm vị học tiếng Việt (tt) 4.2. Một số giải pháp trong nghiên cứu âm vị học tiếng Việt. 4.2.2 Vấn đề âm cuối và thanh điệu tiếng Việt.	- Nghe giảng tại lớp - Đọc sách tại nhà - Làm các bài tập tại lớp	Đọc: - Lê Khắc Cường. Bài giảng điện tử “ <i>Âm vị học</i> ” - Đoàn Thiện Thuật, Ngữ âm tiếng Việt, nhà xuất bản Đại học và Trung học chuyên nghiệp, Hà Nội, 1977, phần cuối về các vần khả nghi trong tiếng Việt.
6	5 tiết	Seminar, bài tập	- Thuyết trình hoặc làm bài tập	- Chuẩn bị ở nhà theo gợi ý của GV

TP. Hồ Chí Minh, ngày 25 tháng 5 năm 2014

Trưởng Khoa

Trưởng Bộ môn

Người biên soạn

PGS.TS. Lê Khắc Cường

* Ghi chú tổng quát:

Trường hợp đề cương môn học cần được phát cho sinh viên hoặc môn học chỉ có một GV tham gia giảng dạy thì có thể bổ sung ngay từ đầu phần sau đây (đưa lên phần đầu của đề cương):

Giảng viên phụ trách môn học (có thể dùng bảng hoặc không)

Họ và tên: Lê Khắc Cường	Học hàm, học vị: PGS.TS.
Địa chỉ cơ quan: 10-12 Đinh Tiên Hoàng, Quận 1, TPHCM	Điện thoại liên hệ:
Email: cuonglekhac@hcmussh.edu.vn	Trang web:

Giảng viên hỗ trợ môn học/trợ giảng (nếu có)

Họ và tên:	Học hàm, học vị:
Địa chỉ cơ quan:	Điện thoại liên hệ:
Email:	Trang web:

Cách liên lạc với giảng viên: Gặp trực tiếp tại Khoa VNH, phòng A019 các buổi sáng, hoặc qua email.	(nêu rõ hình thức liên lạc giữa sinh viên với giảng viên/trợ giảng)
---	---

Nơi tiến hành môn học:	(Tên cơ sở, số phòng học)
Thời gian học:	(Học kỳ, Ngày học, tiết học)

